REDACŢIUNEA,
Administraţiunea şi Tipografia
Braşov, piaţa mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
Inserate
se primesc la Administraţiune Braşov şi la următoarele
BIROURI de ANUNŢURI:
In Viena la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner, Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Golberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).
Preţul inserţiunilor: o serie garmond pe o coloană 10 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă şi învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXXI.
Telefon: Nr. 226.

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe şase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 franci, pe şase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Dumineca 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate oficiile poştale din întru şi din afară şi la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Braşov:
Administraţiunea, Piaţa mare târgul Inului Nr. 30. etagiu I. Pe un an 20 cor., pe şase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul acasă: Pe un an 24 cor., pe şase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele, cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 115. Braşov, Luni-Marţi 27 Mai (9 Iunie) 1908.

Aţi priceput?

In zilele mişcate de azi când sunt atât de sbuciumate sufletele celor ce cu drept aşteaptă să vadă odată răsărind în toată splendoarea lui soarele libertăţei, care, după înecarea iobăgiei în sângele războiului civil, li s'a arătat ca o încântătoare *fata morgana* înainte cu 48 de ani, va fi, credem, de interes pentru cetitorii Gazetei să cunoască şi părerea reacţionarilor maghiari de atunci.

Era în anul 1860. Monarchul conchiemase aşa numitul „Senat imperial înmulţit“ (Verstärkter Reichsrath) pentru de a se sfătui cu bărbaţii săi de încredere, chemaţi din sânul tuturor naţiunilor din întreg imperiul, asupra modalităţei cum s'ar putea reorganiza monarhia pe baze nouă mai liberale, recunoscându-se principiul general de egală îndreptăţire.

Abia s'a deschis acest Senat imperial şi au şi isbucnit între membrii lui dispute înfocate asupra limbei şi a naţionalităţei. Cel dintâiu care a deschis focul printr'o clasică vorbire a fost episcopul croat Strossmayer. După dânsul s'a ridicat imediat episcopul român Andreiu bar. de Şaguna şi a zis în ton blând dar apăsat, că să declară de un „amic şi predicator al păcei“, dar trebue să timbreze de o rătăcire afirmarea (conservativilor aristocraţi maghiari cari făceau parte şi ei dintre membrii acestui Senat) că sub sceptrul Austriei (înţelegea aici întreaga monarhie) ar mai fi o naţiune, care, în favoarea altei naţiuni, să fie gata aşi jertfi naţionalitatea, limba şi existenţa sa politică peste tot.

Totdeauna au fost în lume renegaţi; despre popoare întregi nu se poate însă zice aceasta nici decum. Cel ce vorbeşte pentru aceea ca o naţiune să se renege în favoarea celeilalte, acela, nu sĕ sfieşte a o spune, nu este amicul păcei. Cum ar şi fi cu putinţă, ca să se realizeze îndreptăţirea egală a tuturor naţionalităţilor şi ţărilor, ... cum s'a enunţat de către Majestatea Sa cu ocasiunea primirei membrilor Senatului imperial, dacă o naţiune ar voi a provoca pe cealaltă, *a'şi lăsa limba sa — adevăratul semn al vieţei politice* — din unele privinţe private (vrea să zică egoiste, căci cuvântul şovinist nu era încă pe atunci în circulaţiune).

Senatorul maghiar groful *Mailath*, către care erau îndreptate cuvintele din urmă ale Episcopului Şaguna, răspunse: „Sĕ vede că opiniunea mea individuală l'ar fi vătămat pe onoratul domn antevorbitor. Eu însă trebue să observ *că în Ungaria fiecare să ţine de un Maghiar, vorbească ori şi ce limbă.* Poate fi ca părerea d-lui antevorbitor să fie mai dreaptă, *şi eu mă provoc în privinţa aceasta la votul universal*“.

După aceasta încrezută espectorare a grofului maghiar, Episcopul Şaguna a luat cuvântul şi, în faţa afirmărei de mai sus, că în Ungaria fiecare s'ar simţi Maghiar, sĕ provoacă la votul celorlalte naţiuni din Ungaria, afară de Unguri.

Contele Mailath replică răstit şi nemai putând să resfrângă, un an şi jumătate după revoluţie, cuvintele Episcopului român, zise: *„Urma va alege, că în a cui parte va fi mulţimea voturilor!“*

„Gazeta Transilvaniei“ publicând acest raport în numărul său dela 21 Iunie 1860, adauge două cuvinte la adresa cetitorilor săi:

„Aţi priceput?“

Vor fi priceput Românii noştri — şi nu vor fi priceput. Curând însă li se va da ocaziune să priceapă pe deplin de ce astăzi urmaşii acelui grof Mailath dovedesc atâta frică şi groază faţă cu votul mulţimei; de ce ministrul de interne de azi, descedent lateral al unui grof Andrassy, care a stat alături cu Mailath la 1860, în „Senatul imperial înmulţit“, nu mai ajunge să isprăvească proiectul de lege, cu a căreia compunere a fost însărcinat la cererea — ori să zicem ordinul — aceluiaş monarch, care înainte cu 48 de ani vestise tuturor popoarelor şi ţărilor monarchiei, că voeşte ca ele să fie tratate în mod egal.

Alte timpuri, veţi zice, dar nu alţi oameni. Cu toate astea după aproape cinci decenii a devenit foarte actuală „întrebăciunea“ pusă în Reichsrath-ul împărătesc din Iunie 1860 de groful Mailath.

Şi aşa repetăm şi noi urmaşii — ori epigonii? — celor, cari au apărat atunci în faţa lamurei conservativilor din întreaga monarhie limba şi naţionalitatea noastră, cu groful unguresc: *Urma va alege, că în a cui parte va fi mulţimea voturilor!*

Aţi priceput?

Afacerea bisericei greceşti din Budapesta. In afacerea procesului intentat de Românii din Budapesta pentru obţinerea de drepturi egale cu Grecii asupra bisericii gr. or. din piaţa Petőfi, tribunalul din Budapesta a adus Sâmbătă sentinţa. Cererea Românilor, cari au fost representaţi prin d-l adv. Dr. Emil Babeş, *a fost respinsă.* »Bud. Hirlap« înregistrează cu mare satisfacţie ştirea aceasta.

Alegerea de patriarch pentru scaunul văduvit din Carloviţ, preocupă viu pressa sârbească dela noi. Este vorba ca în a doua jumătate a lunei lui Iunie să fie convocat sinodul, cu care ocaziune s'ar îndeplini şi postul de patriarh. După toate semnele noul patriarch va fi ales P. S. S. episcopul de Buda, Lucian Bogdanoviciu.

Neînţelegeri între panslavişti. Din Petersburg se anunţă, că au trecut numai câteva zile dela vizita celor trei deputaţi austriaci şi au şi izbucnit neînţelegeri între slavo-fili. O parte dintre ei este de părere, că trebue să se urmeze programul vechiu panslavist, adecă să se urmeze o acţiune politică, alţii sunt de părere, că trebue urmărită numai o mişcare culturală şi înlăturate cu totul mişcările politice. E de notat că nici fruntaşii vechilor slavo-fili nu cred într'o unire a slavilor cu Polonii. Cunoscutul publicist Mecinikov scrie următoarele în această privinţă: Eu nu cred nici decum că planul deputaţilor austriaci s'ar putea realiza, anume ca Polonii să se unească cu Slavii. »Novoie Vremia« spune, că Polonii ar trebui să dovedească mai întâiu sinceritatea lor faţă de Ruşi pentru ca să se poată vorbi de asemenea uniuni.

Afacerea Maroco. — Ziarul »Corriere della Sera« din Milan află, că întâlnirea ambasadorului Franţei la Berlin cu von Schoen, secretarul de stat la externe al Germaniei, n'a fost dela sine. Guvernul german a întrebat, când are de gând Franţa să deşerte Marocul, iar Cambon s'a dus apoi la Paris să ia instrucţii. Guvernul francez s'a hotărât a înştiinţa Puterile interesate despre instrucţiile date generalului d'Amade cu privire la retragerea treptată a trupelor franceze. Germania a răspuns că instrucţiile nu sunt destul de lămurite, căci nu hotărăsc data când retragerea să se isprăvească şi că Germania doreşte, ca înainte de sfârşitul lui Iunie retragerea să fie cu desăvârşire făcută.

Guvernul francez a adresaţ o notă representanţilor puterilor străine, declarând că ocuparea teritoriului Schaea este numai provizorie. Trupele franceze vor părăsi acest teritoriu imediat ce vor primi garanţie deplină, cumcă viaţa Europenilor nu mai este periclitată.

Un strigăt din Blaj.

Dupăce au tăcut luni, ba am putea zice chiar ani întregi şi s'au înfăşurat în pânza icoanei dela Sais, încât noi muritorii de rând, cari întrebam şi interpelam zadarnic în cestiunea fatală, ce a ajuns pe capul Românilor uniţi de mai bine de 30 de ani: cestiunea autonomiei catolice şi congruei, părinţii dela „Unirea“ din Blaj — cu şi poate şi fără vina lor — vin, am putea zice pe negândite, să scoată deodată de sub vălul misterios al existenţei lor, un strigăt de durere, pe care îl vor înţelege pentru moment numai preoţii năcăjiţi din

---

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Păcatul strămoşesc.

O scrisoare veche şi nu prea, iscălită *Castruccho*, sau, dervişul jaluz.

Madam,

Pornisem de la cazul meu, şi ajunsei să pot găsi un mare adevăr. Numai decât mă apucai să-l spicui împreună cu preotul nostru cel bătrân. El, ca unul ce era credincios tradiţiilor din bătrâni, pomenea tot de ispitele din Paradis, de unde ci-că purcede păcatul strămoşesc. Pentru mine însă era limpede ca apa, cât de mult greşeşte dânsul, căci Adam şi nevasta lui, Eva, trebuiau să trăiască în cele mai morale relaţii, din ce oră afară de ei nu mai era un singur om pe faţa pământului, care să poată deveni *prietin al familiei*. Cum să fi purces dar păcatul strămoşesc de la întâia păreche de oameni, din paradis? La nime ca la ei nu putea să stăpânească aşa de intim armonia netulburată a inimilor. Iar unde armonia aceasta e aşa deplină, în zadar caută cineva să se joace cu »setea de ştiinţă« a femeii, cu râvna ei de a şti toate.

Desfăşurasem, cum vedeţi, toată argumentaţia unui apărător public, pentru a dovedi cât e de închipuită toată povestea din paradis, dar bătrânului nostru preot nici decât nu-i venea a crede marele meu adevăr, cu care îmbogăţisem literatura religioasă. Voiu încerca deci, poate mai cu succes, să tratez acum pentru dv. observaţiile mele pătrunzătoare, şi puterea deplină a adevărului ieşit la iveală.

Am iubit în multe rânduri. Eram, în toată viaţa o fire aprinsă. Mă putea însufleţi o stea ce spinteca văzduhul în căderea-i. Mai tare chiar, razele blânde, molateci, de lună. Sufletul meu s'avântă, privind ciocnirea înviforată a întinderilor de apă, şi 'n ochii mei s'aprind schintei când văd înainte-mi codrul de flamuri de pe zidurile de fer, ce saltă pe creste de valuri. Scurt: lumea cea mare, *ce nu fătăreşte nici-odată*, totdeauna avea o putere înălţătoare asupra mea.

Aceasta însufleţire însă aşa ne împresoară pe toţi cei ce sincer iubim viaţa adevărată, încât aşi risca să devin banal dacă aşi mai căuta, în cutezanţă de închipuit, a monopoliza pentru mine o notă sufletească ca aceasta.

Nu este mai puţin adevărat de altă parte, că asemenea înălţării sufleteşti ce produce în noi multe lucruri banale, de toate zilele, din lume, tot aşa de mult ne poate înălţa cu sufletul, puterea frumseţei. Şi acuma ne vom apropia de întâmplarea mea deosebită.

De câte-ori văzusem o fată frumoasă, iubirea-mi umplea inima întreagă. Le iubeam sărmanul de mine, fără să-mi dau seama, că iubirea e cu totul alt fel de — *realitate*. Am si avut apoi ce suferi pentru neştiinţa mea.

Pe când clipirea de stele, şi legănarea sigură a corăbiilor pe valuri, era o desfătare adevărată, curată, — pe care o puteam împărţi cu oricine — chiar din potrivă era admiraţia ce simţeam pentru frumseţi cari nu erau ale mele, şi tot n'aş fi făcut parte nimăruia din admiraţia mea! Ce-i drept, asupra acestei deosebiri a desfătării, nu-mi prea făceam bătae de cap. Frumseţa face bolnavă mintea înţelegătoare şi pune în catuşi logica cea mai de toate zilele. Abia în zilele de azi, când port pe umeri toată povara bătrâneţelor, şi mă cobor fără de voe în tainele sufletului meu, abia acum, înviindu-mi în minte toate amorurile nenorocite, *ales cum a început fiecare* din ele, acum încep a înţelege greşala strămoşească a tuturora câţi iubesc.

Greşala strămoşească ce face nenorocit amorul, e păcatul strămoşesc!

Acesta vine iarăşi dela înţelegerea şi esplicarea falşă, nelămurită a motivelor ce sunt la baza relaţiilor între bărbat şi femee; motive pe cari nu îndrăznim să le precisăm, şi o relaţie pe care o mărginim pe nedrept, numai şi numai la amor. Va să zică lipsa de sinceritate, întotdeauna şi la amândouă părţile.

Intorcându-mă la paradis, deci, nu vre-un adulter modern, putea pricinui păcatul strămoşesc, cum susţinea bătrânul nostru preot, ci mult mai curând, deşi istoriseşte nu se poate dovedi, acea lipsă de sinceritate, de care pomenisem, acea inegalitate de intelect şi de simţiri a părinţilor, în urma căreia sufere toate generaţiile de urmaşi.... Adevăratul păcat strămoşesc acesta este: amurgul, întunerecul din suflet, ce parcă nici decât nu vrem să-l risipim.

Singurul adevăr, şi astfel ceva înălţător este că din iubire nici când nu ar fi purces vre-un nenoroc, dacă bărbatul şi *femeea ar fi înţeles realul situaţiei*, ori cât de rigid este el, şi n'ar fi fost prea laşi în faţa deşertăciunilor omeneşti, care pururea ne va împedeca de a ridica realitatea mai pe sus de orice şi de-a pune frâu aspru vanelor noastre închipuiri.

Mai pe înţeles Madam: câţi bărbaţi şi femei ai găsit, cari să nu fi stăruit cu iubirea lor, chiar şi când celălalt rămânea indiferent? Câţi ai şti să-mi spui de aceia, cari nu căutau la femee decât iubire, câţi de aceia cari dacă vedeau că nu li-se dă nici un răspuns, ei să fi tăcut împăcaţi, să fi zis »ei, nu ne potrivim şi pace!«

Madam ştii acum ce-i păcatul strămoşesc?

(Fără dat.)

Trad. din franţuzeşte la rugare, de: *S. C. D.*

clerul unit, şi sě vor minuna chiar de el — şi pe lângă ei îl vor înţelege poate numai cetitorii diligenţi ai „Gazetei“.

Constatăm faptul caracteristic pentru timpul de azi, când toate cotiturile, pe unde au să meargă Românii în mersul neasămănat de greu al desvoltărei lor, este subminat de bombe explosive, pecând la suprafaţă sě arată încă semne de voie bună şi de iluzii frumoase pentru viitor! Ne oprim aici şi nu mai zicem nimic; lăsăm să vorbească numai părinţii dela „Unirea“.

Eată articolul, ce a apărut în fruntea numărului ultim al „Unirei“ din Blaj şi care conţine acel sfăşietor strigăt, pe care nu ştim cum să-l numim mai bine strigăt de amărăciune, de durere, ori de indignare:

»Cu frică şi cutremur ne punem întrebarea aceasta. Ce e cu congrua? Am intrat în anul Domnului 1908 cu cele mai bune nădejdi. Am făcut slujbe de laudă şi mulţămită Atotputernicului Dumnezeu, că şi-a arătat mila sa nemărginită şi faţă de preoţii bisericei noastre, că după atâtea veacuri de suferinţă, de umilire ne-a ridicat din sărăcia aceea desperată, în care zăceam noi şi familiile noastre şi ne-a învrednicit, ca în secolul al XX-lea să putem trăi şi noi ca oamenii.

Cu aceste nădejdi am trecut pragul anului 1908. Am cetit prin foile noastre şi cele maghiare, promisiuni hotărâte, declaraţii categorice, făcute de toţi factorii competenţi, că nu mai încape nici o îndoială, în anul acesta va căpăta preoţimea noastră întregirea congruală, începând cu 1 Ianuarie 1908; că proiectul de lege care ne asigură toate acestea este gata şi ministrul Apponyi îl va prezenta dietei încă în cursul lunei Aprilie, cu ocaziunea desbaterii budgetului cultelor — şi acum nu s'a ales nimic din toate acestea? Doară nu am rămas iarăşi desilusionaţi?

Aşa ni-s'a spus, că s'au fixat sumele ce le dă fondul catolic, episcopatul şi statul la întregirea congruală şi cu toate acestea nu vedem, că s'ar fi luat suma recerută pentru congrua preoţimei noastre în budget; şi nu am aflat în cuvintele d-lui ministru de culte un punct de razim cu privire la dotaţiunea preoţimei noastre. Am aflat însă, că ministrul acum face calculările statistice, că ce sumă se recere pentru salarizarea preoţimei catolice şi că el *cu greu va mai ajunge* congrua, dar se mângăie cu aceea, că sub el s'a pus bază pentru realizarea acestui postulat iust al preoţimei catolice.

Suntem dară la începutul începuturilor. Şi dacă şi noi am fost până acuma în tabăra celor optimişti, cari credeau orbiş intr'o rezolvare echitabilă a chestiei congruei, este, că am fost seduşi de parlamentările acelea continue, ce se ţineau lanţ cu episcopatul catolic, şi cu ministrul de culte. Astăzi am rămas cu mult mai rău. Căci în buna credinţă, că ministrul va prezenta un proiect de lege cu privire la congrua preoţilor noştri, încă în cursul desbaterii budgetului cultelor, la asigurarea ministrului nu s'au trimis nici coala pentru ajutul obicinuit, şi astfel suntem pe cale de a nu primi în anul acesta nici ajutul, ce preoţimea noastră l'a primit an de an până acuma.

Aceasta este starea lucrurilor cu privire la congruă. Că oare cari sunt acelea cauze, cari au contribuit la aceasta schimbare, noi nu le ştim, dar nici le căutăm. Nu le căutăm, ca să nu fim seduşi de aceia ce ne ispiteşte mereu să credem, că oare sincere au fost toate parlamentările cu privire la congruă, sau conferenţele acelea au fost stăpânite de rezervaţiile mentale, ce se ivesc mereu când e vorba ca şi clerul nostru să fie dotat, pe cum sunt celelalte cleruri din Ungaria. *Ne-ar plăcea să ne înşelăm cu gândul,* (*Până când, o Doamne, veţi voi să vă tot înşelaţi voi pe voi?* — Red. »G. Tr.«), că congrua preoţimei noastre nu va fi condiţionată de autonomia romano-catolicilor, care stă acum ca o sabie a lui Damocle asupra capului nostru de atâţia ani. Ne-ar plăcea să ne înşelăm, zic, în presimţul acesta, dar teamă-ne e, că vor vrea, şi vor forţa cu îndârjire pe factorii competenţi, *ca preoţimea noastră să primească congrua numai dupăce s'a rezolvat chestia autonomiei catolice* şi dupăce — gândesc ei — (*Dar voi ce gândiţi?* — Red. »G. Tr.«), *va fi şi biserica noastră o parte întregitoare a bisericei catolice ungare, lipsită de independenţă şi de autonomia pe care o are acuma faţă de aceasta biserică.*

Sunt zilele acestea cele mai grele pentru biserica noastră. Nicăiri prietini şi binevoitori nu avem, iar ministrul de culte a cărui program politic şi cultural îl cunoaştem până dincolo, este însuşi unul dintre urzitorii corifei ai autonomiei catolicilor, care şi-ar împodobi cu mare podoabă programul său politic, dacă i-ar succede pe vre-o cale oare care, să pună sub un coperiş biserica noastră cu a romano-catolicilor din Ungaria.

Şi, în aceste vremuri de o extremă gravitate, sarcina cea mai grea cade, bine înţeles asupra Arhiereilor noştri.

Umerii, preoţimei noastre gârboviţi sub atâtea sarcini, nu mai sunt în stare să suporte povara. (*Dar unde aţi lăsat, iubiţilor, poporul credincios,* acest brav popor de peste un milion de suflete? *Ori credeţi că poporul adiat şi îmbătat cu diferite asigurări, vorbe goale şi cu pelerinaje la Roma îşi va durmi şi mai departe somnul său cel de moarte?* — Red. »G. Tr.«)

Preoţimea acatolică din Ţară se bucură de multă vreme de toate favorurile legii, singur preoţimei noastre i s'a reservat încercarea amară de a rămânea cu zece ani în urma celorlalti, şi de a îndura astfel pierderi de milioane; iar în anul al zecelea, când însuşi ministrul de culte spunea, că proectul de congruă e gata şi că va fi votat înainte de închiderea sesiunei de vară a parlamentului. i-se pregăteşte cea mai amară lovitură, când în loc de a se împărtăşi de mult aşteptata şi bine-meritata congruă, se pomeneşte, că sub pretextul acesteia pierde şi ajutorul de stat, care i-se distribuia şi până acum. în proporţii inegale ce e drept, dar i-se distribuia totuş.

Arhiereii noştri şi-au îndeplinit cu multă abnegaţiune datorinţa în cestiunea aceasta şi dacă lucrul rămâne, în momentul din urmă, neisprăvit, vina cade — trebue să spunem odată acest lucru — *asupra guvernului şi a clerului romano-catolic.*

Acest cler, care e situat în mod prinţiar şi dispune de fonduri enorme, nu are nici o nevoie de congruă, prin care nu numai că nu ar câştiga nimic, ci ar pierde deadreptul; acest cler, care s'a dovedit aşa de rece în lucrurile, cari ne privesc pe noi, (*Şi totuşi acest cler a informat pe Papa Piu al X-lea, că „el vă ajută“!?* — Red. »G. Tr.«), nu va contribui la ajutorarea preoţimei noastre cu cele câteva sute de mii, *decât sub condiţia de a pune mâna pe agendele clerului nostru, introducându-l cu de-a sila sub acelaş acoperământ de autonomie comună, unde greco-catolicii ar dispărea cu totul faţă de numărul cutropitor al romano-catolicilor.* Apariţia e, că clerul romano-catolic lucră mână în mână cu guvernul pentru aceeaşi ţintă.

Să se ştie însă un lucru: *Nu au atâta aur, cu cât să poată cumpăra independenţa noastră bisericească! Dacă nu s'a ştiut până acum acest lucru, ar fi foarte bine să se noteze.*

Nu vă pierdeţi însă nădejdea, fraţilor preoţi! Sperăm, că priceperea şi dragostea Arhiereilor noştri va duce la izbândă chestia aceasta tardivă, — încă în decursul acestui an! (*Dar unde rămâne poporul? Ce pot face pentru Dumnezeu archiereii şi preoţii fără de popor?* — Red. »Gaz«.) *Am ajuns la frângerea pânii...*»

(„*Unirea*“ dela 7 Iunie n.)

Dispoziţia în clerul român unit.

Cu privire la cestiunea Congruei primirăm înainte cu câteva zile următoarea corespondenţă care ne arată marea nemulţumire ce domneşte azi în clerul român unit:

Onorată Redacţiune! Indignarea preoţimei noastre greco-catolice este la culme. Budgetul ministrului de culte a fost pertractat. Ne aşteptam întreaga preoţime, că ne vom vedea şi noi odată ameliorat modul de existenţă. Dacă sunt în drept alte confesiuni a o cere dela stat. pentru ce noi să nu avem dreptul a cere de acolo, unde şi noi contribuim?

La pertractarea budgetului s'a amintit în treacăt şi despre congruă, dar aşa, încât cetitoriul precaut şi interesat, n'a putut rămânea mângăiat, ci încă mai încurcat ca până acum.

Deputaţii noştrii din dietă, la toate cestiunile de alte interese — a căror rezolvare încă o pretind dela preoţime, — şi-au ridicat glasul, ear când a fost vorbă de congruă, nici unul nu a avut bunavoinţă, a cere desluşiri dela ministrul, să se explice, că cum vine de ori de câteori e vorba de congruă — *o face alipită şi poate nedespărţită de autonomia catolicilor.*

D-nii deputaţi nu cunosc încă starea mizeră a preoţimei noastre, ori au uitat, că cu ocaziunea alegerilor de deputaţi, când se pretindea, ca preotul să fie la culmea chemărei, ba cu risicul vieţei să fie în fruntea obştei alegătoare, atunci zic, nu li s'a legat oare de suflet şi urgitarea cestiunei congruei? Ori activitatea parlamentară îşi are marginile sale sociale? Astfel mai sperează d-nii deputaţi la sprijinul preoţimei?

Scumpă preoţime! Ce ne-a adus activitatea? Preoţimea activistă e îndestulită, că astăzi nu este glas să strige pentru »misera plebs« a preoţimei? Ori să face pentru noi mai mult ca în timpul pasivităţei?

Chiar şi preoţimea romano-catolică e nedumerită în chestiunea congruei, cu toate că starea lor e departe de a noastră. Intr'o foaie maghiară din Budapesta (poate »Alkotmany«) Nr. 122 pag. 3 unul din ai lor zice, că causa congruei şi de astădată e lăsată pentru »*ad calendas graecas*« apoi răspunsul acelei redacţiuni te încurcă şi mai tare.

Oul roş al »Unirei«, oferit de Paşti preoţimei noastre, s'a topit, rămânând coajă goală.

Corul episcopesc ne lasă în mâna sorţii, care ne omoară, poate nici nu are idea de starea noastră de nesuferit!

Deputaţii *activităţei* parlamentare, vor mai aduce pe tapet causa congruei, cu ocasiunea alegerilor. Dela cine să aşteptăm acum mângăiere?

Scumpă preotime! Vezi cât eşti de răsplătită după faptele şi jertfele tale aduse pe altarul patriei şi a naţiunei!...

Videant consules!

Unul pentru toţi.

Saşii in contra noului proiect apponyian.

Noul proiect de lege al ministrului Apponyi despre învăţământul poporal gratuit, prin care se pregăteşte o nouă lovitură şcoalelor confesionale, a produs şi în sânul compatrioţilor noştri saşi o mare agitatie. Comitetul cercual săsesc din Sibiu, întrunindu-se Vineri după amiazi, a votat următoarea resoluţiune enrgică:

»Comitetul central săsesc (Kreisausschuss) din Sibiiu îşi esprimă indignarea sa asupra faptului, că deja la un an, după ce articolul de lege 27 din anul 1907 a ameninţat în modul cel mai grav şcoalele confesionale în existenţa lor autonomă, se pregăteşte din nou un amestec în dreptul de dispunere al confesiunilor susţinătoare de şcoli prin proiectul de lege al ministrului de culte şi instrucţiune publică despre »gratuitatea învăţământului poporal«, prezentat în 1 l. c. camerei. Nu contra *principiului* învăţământului gratuit, care a fost deja esecutat în cele mai multe state culturale moderne, trebue să protestăm, ci în contra faptului, că despăgubirea care li-se cuvine *necondiţionat* susţiitorilor de şcoale confesionale pentru ştergerea didactrului, este legată de condiţiuni oneroase şi din punct de vedere al autonomiei neacceptabile. Comitetul cercual consideră deasemenea dispositiunea, ca şcoalele poporale nemaghiare să estradeze certificate şcolare şi să poarte registre şi în limba maghiară, de nejustă şi necorectă. Comitetul protestează contra tendinţei de maghiarizare, deşi ascunsă dar uşor de recunoscut, a proiectului şi învită pe representanţii din dietă ai oraşului Sibiiu să respingă şi să combată acest proiect, când va fi pus la ordinea zilei, pe basa motivelor amintite«.

După cum cetim în »Sieb. D. Tageblatt« s'a primit în aceeaşi şedinţă şi propunerea de a se convoca în Sibiiu o adunare de protestare a alegătorilor. Din causa scurţimei timpului, deoarece proiectul de lege va fi desbătut deja în decursul acestei săptămâni, s'a abstat dela aceasta adunare, dându-se în schimb publicităţii resoluţiunea de mai sus.

Proiectul de lege pentru învăţământul poporal gratuit.

Noul proiect al ministrului Apponyi conţine între altele următoarele dispositiuni:

1. §. Atât învăţământul zilnic în şcoalele de stat, comunale şi confesionale, cât şi învăţământul din cursurile de repetiţie va fi cu totul gratuit, astfel că în aceste şcoli poporale nu se va plăti nici didactru şi nici taxa (adausul) de 30 fileri stabilită în § 10 al articolului de lege XLIII din 1891. In toate aceste şcoli se va plăti cel mult taxa de 50 fileri ca taxă de înscriere, din partea fiecărui elev primit în şcoală, cu aceea condiţie, ca această sumă să se transpună pentru înmulţirea bibliotecei speciale a copiilor şi a învăţătorilor. Copii, cari îşi vor legitima starea de sărăcie, vor fi scutiţi şi de plătirea acestei taxe. In cursul de repetiţie şi în şcoala economică poporală nu se va plăti nici taxa de înscriere.

2. §. După elevii şcoalelor poporale comunale şi confesionale, statul în sensul alineatului prim al paragrafului 10 din articolul XLIII din 1891 va plăti ca recompensă în favorul institutului general pentru pensionarea învăţătorilor până la o nouă stabilire a legislaţiei suma anuală de 700,000 coroane.

3. §. La rugarea susţinătorilor de şcoale comunale şi confesionale, statul dă despăgubire pentru acea micşorare de venit, pe care o aduce cu sine învăţământul gratuit în timpul când această lege va întra în vigoare, pentru toate şcoalele existente, *cari au satisfăcut cerinţele articolului de lege şcolară din 1907.* Suma de despăgubire pentru o şcoală însă nu poate întrece suma care ar corăspunde acelei taxe de primire prin care ar aduna-o şcoala respectivă, socotind asupra fiecărui copil obligat de a merge la şcoală 15 cor. ca didactru, iar o cor. ca taxă de înscriere...

Rugările în privinţa despăgubirilor de didactru trebue înaintate de către eforia şcoalelor comisiei administrative cel mult până la 30 Septemvrie 1910 § 6. După întrarea în vigoare, fiecare şcoală confesională, despre care se constată, că afară de taxa de înscriere de 50 de fil. se mai încasează şi alte taxe, se va admonia şi *dacă în timp de 6 luni nu va pune capăt acestei ilegalităţi, se va închide, iar susţiitorii respectivei şcoale confesionale îşi vor perde pentru totdeauna dreptul de a mai susţine şcoli.*

§ 7. Fiecare susţiitor de şcoală se obligă, ca după isprăvirea celor 6 cursuri ale şcoalei maghiare să dea elevilor *un testimoniu compus în limba maghiară* şi scutit, însă are dreptul ca pe lângă limba maghiară să scrie testimoniul şi în limba de propunere a respectivei şcoale în mod paralel. Tot asemenea trebue să se dea testimonii şi absolvenţilor cursului de repetiţie. Directorul şcoalei respective e obligat a scrie aceste testimonii fără nici o taxă şi trebue să le înainteze autorităţilor administrative locale spre legalizare. Scoalele sunt obligate să poarte un registru despre elevii, cari au absolvat cele 6 cursuri şi despre testimoniile date. *Registrul de asemenea trebue condus în limba maghiară,* dară pe lângă limba maghiară se poate folosi în mod paralel şi limba de propunere...

8. Legea aceasta în ce priveşte şcoalele primare de stat va întra în vigoare la 1 Septemvrie 1909 iar cu privire la şcoalele primare confesionale în 1 Septemvrie 1910.

Invitare.

Despărţământul I. Braşov al »*Asociaţiunei pentru literatura română şi cultura poporului român*“ îşi va ţinea

Adunarea sa generală ordinară

Luni în 2/15 Iunie a. c. (a doua zi de Rosalii) la $11^1/_2$ a. m. în edificiul şcoalei române din *Cristian.*

Adunarea va fi precedată de un parastas pentru membrii răposaţi ai Asociaţiunei, ce se va ţinea la oarele 10 în Sf. Biserică.

Programul adunării:

1) Deschiderea adunărei.
2) Raportul comitetului despre activitatea sa în cursul anului espirat.
3) Raport despre starea cassei despărţământului.
4) Raport despre bibliotecile poporale ale despărţământului.
5) Alegerea unei comisiuni pentru censurarea socotelilor presentate de comitet şi a alteia pentru înscrierea de membri noi.
6) Disertaţiuni.
7) Raportul comisiunilor de sub punctul 5.
8) Fixarea budgetului pe anul 1908/9.
9) Alegerea a doi membri, cari să reprezinte despărţământul la adunarea generală a »Asociaţiunei«.
10) Propuneri de sine stătătoare.
11) Alegerea unui nou director al despărţământului.
12) Incheerea adunării.

La această adunare sunt învitaţi toţi membri »Asociaţiunei« de pe teritoriul acestui despărţământ, precum şi toţi doritorii de înaintarea poporului nostru. In special agenturile din diferitele comune ţinătoare de despărţământul Braşovului sunt rugate a lua parte la această adunare cel puţin prin câte doi membri.

Braşov, 21 Maiu 1909.

In numele comitetului desp. I. al »Asociaţiunei pentru literatura română şi cultura poporului român«.

Andreiu Bârseanu, directorul desp. — *Dr. Alexandru Bogdan*, notarul comit.

STIRILE ZILEI.

— 26 Maiu v.

Parastas. Intru pomenirea de veci a regretatului nostru compozitor național C. Porumbescu, s'a oficiat eri în biserica Sf. Nicolae din Scheiul-Brașovului un parastas solemn de către preoții V. Voina, Dr. V. Saftu și I. Prișcu. Cântările funebrale au fost executate în mod înălțător de corul mixt al bisericei Sf. Nicolae sub conducerea d-lui prof. G. Dima. La solemnitatea parastasului a asistat un public numeros. Intre cei prezenți am observat și pe d-l Dumitru *Popovici*, directorul conservatorului din București, care a venit anume la Brașov, ca să asculte noua liturgie a d-lui prof. G. Dima.

Sinod. Sub presidiul d-lui protopop V. Voina s'a ținut eri sinodul parochial al bisericei Sf. Nicolae, având la ordinea zilei rectificarea listei sinodale și alegerea comisiunei pentru censurarea socotelilor comitetului parochial. După verificarea listei electorale s'a ales comisiunea sinodală în persoanele d-lor N. Stoicovici, N. Oancea jun., G. Baboie, N. Bădițoiu jun. și V. Branisce.

Necrolog. Ni se scrie: Aurel *Bran.* stud. iurist, fiul părintelui protopop Dionisiu Bran din Ardusat, a repausat în 31 Mai la casa părintească.

Odichnească în pace!

Furtună cu grindină. Din *Vidraseu* ni se scrie cu data de 7 Iunie 1908 următoarele: *Onorată Redacțiune!* Ieri după amiazi oarele 3—5, s'a descărcat asupra Vidraseului și a comunelor din jur o furtună grozavă cu *grindină în mărimea ouălor de găină și porumb și într'o 1/2 oră toată roada a nimicit-o și a făcut'o asemenea pământului.* La grâne și alte spicoase numai cotoarele au rămas. Prin grădini nu numai poamele dar și frunzele, crengile le-a bătut jos, viile și legumile le-a nimicit total. Sunt de 84 ani, dar o grindină așa mare încă n'a căzut asupra Vidraseului. Furtuna s'a tras spre Neragiu în sus, pe unde grindina a fost de mărimea ouălor de gâscă. Oamenii n'au fost asigurați pentrucă până acuma o grindină așa mare n'a căzut pe hotarul Vidraseului. *Ioan Oros Russu*, proprietar.

Cât de bine sunt informate foile maghiare șoviniste — despre ceea ce se scrie în foile naționaliste nemaghiare, se poate vedea și din informațiunea ce o aduce »Egyetértes« în numărul său de Rusalii (7 c.) Ziarul Kossuthist istorisește cetitorilor săi, că »Vincențiu Babeș« conducătorul moderat recunoscut al Românilor, a scris în timpul din urmă un ciclu de articoli în »Telegraful Român« despre reforma electorală și că ar fi de părere, că nu vor avea mult de așteptat Românii dela aceasta reformă, de oarece dreptul electoral va fi legat de cunoașterea scrisului și a cetitului, etc., etc. Sărmanul raportor, el a auzit odată, poate când umbla la școală, de conducătorul român Vincențiu Babeș, si ia rămas întipărit în memorie și după moarte. Cei ce poartă numele lui Babeș, de-ar fi numai tot așa de devotați cauzei celei mari românești ca Vincențiu Babeș!

Un mare incendiu 'într'o fabrică vieneză. La fabrica fraților Seuber a avut loc Sâmbătă la prânz o groaznică catastrofă. Din motive necunoscute până în prezent celuloidul, care se află în mare cantități în pivnițele fabricei, a luat foc și o puternică explozie s'a produs imediat. Intr'o clipă flacările ajunseră până la etajul I, unde erau ocupați numeroși lucrători și lucrătoare. Lucrătorii încercară să fugă dar fură cuprinși de flacări înainte de a se putea salva. Cei mai mulți au căzut victimă elementului distrugător. După cercetările de până acum numărul morților ar fi de 16—17, iar acela al răniților de 10. Parte dintre răniți se află în stare gravă. Victimele sunt în mare parte copii.

O luptă teribilă cu urșii. Ziarele norvegiene istorisesc o luptă pe viață și pe moarte petrecută într'una din zilele trecute, în nordul Norvegiei, între doi vânători tineri Olav Dal și Tarald By și niște urși. După spusele vânătorilor, noaptea era luminoasă, astfel că puteau cu foarte mare înlesnire să urmărească mișcările urșilor. Unul din urși păștea liniștit iarbă. Cei doi vânători traseră asupra lui, dar nu-l nimeriseră și ursul fugi repede în stufiș. Olav și Tarald se luară după el. De odată se pomeniră în fața lor cu o ursoaică. Pe când Olav o trânti pe aceasta la pământ cu întâiul foc, Tarald trase un glonț asupra celuilalt urs, nimerindu-l de astă dată. Bestia se repezi odată, răcnind teribil, dar se întoarse numai decât și dispăru iar între copaci. Vânătorii nu se luară după urs. Când se reîntoarseră la locul unde căzuse ursoaica, auziră un muget înfundat; în aceeași clipă ursoaica rănită se aruncă asupra lui Olav, a cărui pușcă se descărcă în acea clipă, și-l înhăță cu labele. Tarald, care se afla la o depărtare de vre-o nouă metri, trase un foc. In loc să lovească însă ursoaica, nimeri pe tovarășul său într'un genunchi. Cuțitul i se înțepenise în teacă și astfel se repezi cu pumnii asupra ursului, care începu să sară pe rând, când asupra unuia, când asupra celuilalt vânător. Din fericire nu dădea cu labele, dar colții și-i împlânta adânc în umerii, în brațele, în piepturile vânătorilor. Intr'un moment dat, Tarald căzu la pământ, ursul se puse peste el, iar Olav izbuti să-și încolăcească brațele în jurul gâtului ursului și, încordându-și toate puterile, să-l tragă de pe tovarășul lui. In chipul ăsta Tarald scăpă și se ridică în picioare. Pe când Olav strângea în brațe ursul, celălalt izbuti să-și scoată cuțitul din teacă și-l împlântă în inima bestiei, care muri. In această luptă Tarald se alese cu mai multe răni, pe când prietenului lui va trebui să i se taie piciorul, în urma împușcăturei primite din greșală.

Atentatul contra lui Dreyfus. Din Paris se anunță că judecătorul de instrucție a ascultat depunerile maiorului Dreyfus și ale soției sale. Rezultă din aceste declarațiuni că Dreyfus a zărit, la un metru în fața lui, pe numitul Gregory ochindu-l cu un revolver; instinctiv Dreyfus a pus mâna în fața pieptului. în apărare. Primul glonte l'a sgâriat, numai al doilea l'a rănit mai serios lângă cot. Locul unde se găsește proectilul nu a putut încă fi determinat. Judecătorul a numit doi medici experți.

Afacerea Eulenburg. In urma invitației tribunalului din Berlin poliția din Viena a ascultat Sâmbătă mai mulți martori în afacerea Eulenburg. Intre alții au fost ascultați în cursul ultimelor zile principesa de Metternich, fostul șef al poliției vieneze Habrda și deputatul Bieloslawek. Seria martorilor n'a fost încă terminată.

Albumul orașului Brașov. D-l librar H. Zeidner a pus în vânzare la toate librăriile și depositele de cărți ilustrate din Brașov un frumos și elegant album, care conține 12 vederi colorate din Brașov. Chipurile și coperta albumului sunt frumos executate. Prețul numai 1 cor. 20 b.

Greșeli de tipar. In articolul »Ciprian Porumbescu« din numărul trecut al foaiei noastre s'au strecurat următoarele greșeli: In șirul 3 de jos din coloana a doua: *scrie* loc de *scriea*, iar în șirul 2 de jos din aceeași coloană: *ușurătate* în loc de *ușurință.*

Concertul clericilor din Blaj.

— 7 Iunie n. 1908.

Despre concertul pe care l'au dat în Blaj în sara de 4 Iunie, teologii de acolo, voiesc să vă fac o scurtă dare de samă. După a mea părere concertul acesta, la care am avut ocaziune să fiu de față, este în viața noastră culturală — care fără pesimism putem zice, că pulsează destul de încet, — un eveniment care merită să fie increstat prin câte-va șire. Aceasta o dovedește și faptul, că am văzut adunat cu aceasta ocaziune un public numeros și ales în frunte cu Escelența Sa Metropolitul dela Blaj, însoțit de 4 canonici, apoi mult public din Blaj și mai ales din jur.

Esecutarea programului destul de bogat al concertului, care a constat aproape numai din puncte de cor bărbătesc nu numai că a făcut o impresie plăcută, ci chiar a stors admirația publicului numeros.

Cel dintâiu punct a fost: »*Voinitorii români*«, de *Aurel Popovici*, în care am auzit accente duioase și plăcute din muzica noastră. In deosebi au plăcut cele două doine (soli de bariton): »Pădure, dragă pădure« și »Câte păsărele în codru« cântate cu voce dulce de clericii A. Peculea și O. Savu.

Punctul al doilea: »*Altarul Mănăstirii Putna*«, de *C. Porumbescu* (cu text de V. Alexandri) a fost o alegere potrivită acum când serbăm amintirea regretatului compozitor român. Piesa e foarte grea, dar cu atât mai plăcută. Cât de frumos dă artistul espresiune prin tonuri armonioase, unui act așa de înălțător cum a fost acela, prin care viteazul domn al Moldovei Ștefan cel Mare alege locul, pe care să zidească Mânăstirea Putna. Viteazul domn intrece în aruncarea cu arcul pe cei mai buni arcași ai săi și astfel însuși designează locul, pe care va fi zidit altariul. Esecutarea piesei a fost succeasă.

Urmează un alt punct, două cunoscute doine românești: »Cântarea Ciobanului« și »Spune-mi mândro adevărat« executată cu violina, de mâna măiastră a clericului Tr. Mihaiu, acompaniat la pian de d-l prof. *I. Mureșianu.* Ceva mai plăcut, nu se poate, care să pătrundă mai curând la inima românească, decât accentele plăcute ale doinei.

Punctul de căpetenie al programului a fost însă balada »*Constantin Brancoveanul*« compoziție pentru cor bărbătesc cu soli de *I. Mureșianu.* Esecutarea acestei balade de cuprins foarte tragic a fost foarte bună, dirigiată fiind de însuși măiestrul Mureșianu, care a susținut și acompaniamentul la pian. Soliștii Aurel *Peculea* în rolul Sultanului și Ioan *Dragomir* în rolul Brancoveanului s'au achitat pe deplin. Cred, că compoziția aceasta este una dintre cele mai de frunte în literatura noastră muzicală, iar executarea ei și de astădată a făcut o impresie adâncă asupra auditoriului, care de sigur va rămânea neștearsă. Deosebit de simpatic a fost rolul Brancoveanului când răspunde Turcilor: „*Facă Dumnezeu ce va vrea*". „*Și pe toți de ni-ți tăia*". „*Nu mă las de legea mea*", când însuși Escelența Sa Metropolitul a început aplauzele. Iar când fiii Brancoveanului cad pe rând, acesta cuvântează scurt: „*Doamne fie voia ta!*" Aici artistul în un mod neîntrecut exprimă prin tonuri resignațiunea de martir și încrederea în Cel de sus a Brancoveanului. Când al 3-lea copilaș vine la rând, tatăl său îi zice:

„Taci drăguță nu mai plânge,
Că în piept inima mi-se frânge".

Cuvintele acestea au fost cântate de solist cu o duioșie nespusă, care înmoaie și mișcă ori ce inimă. Intreg efectul ce-l produce ezecutarea acestei compoziții asupra celui ce o ascultă e puternic și sguduitor de inimă, căci muzica ei se unește perfect cu cuprinsul cel tragic.

S'a cântat apoi cunoscuta compoziție „*Morariul*" de *G. Kiriac*, cu multă preciziune, apoi două puncte mai scurte: »Cântec de seară« și »Horă« frumoasă. De încheiere au fost potrivit »*Marșul dorobanților*« de *St. Paulian*, în care se cânta în accente potrivite vitejia ostașului român pe care »o spun necontenit: Călugărenii, Vidinul și Plevna«. La cererea publicului a trebuit să fie repetat. Intreg programul a cuprins o muzică cu desăvârșire românească cum ar trebui să se facă la toate concertele românești.

Incă ceva în parantes: Intreg aranjamentul și decorația sălei au fost ireproșabile încât publicul a fost pe deplin satisfăcut pentru ce clericii din Blaj merită toată lauda. Venitul material, care de sigur va fi fost frumos, e destinat pe cum s'a publicat în învitări pentru un scop nobil și filantropic: întemeierea unui orfanotrofiu.

Sperăm că la anul clericii din Blaj ne vor chema iar la o seară tot așa de plăcută! Le zic: la revedere cât mai curând!

Coresp.

Inaugurarea muzeului de științe naturale.

București, 7 Iunie n.

Azi (Duminică) la orele 11, s'a inaugurat în prezența regelui, a prințului Ferdinand și a principesei Maria, muzeul de științe naturale dela șosea.

Muzeul prea frumos decorat și plin cu vitrine de toate dimensiunile, în cari sunt expuse fauna tuturor țărilor, făcu cea mai bună impresie asupra tuturor persoanelor prezente, care imediat după sosirea regelui trecură în sala cea mare din mijloc, unde suveranul luă loc pe un fotoliu. Dr. G. *Antipa* ținu o cuvântare, spunând între altele, că muzeul actual cuprinde grupurile biologice, zoologice, antropologice, săli mari și spațioase pentru fauna țărilor streine, săli mici, laboratorii științifice, biblioteca, ateliere, iar în subsol se va instala aquariamurile, în care toată fauna apelor dulci și sărate va putea servi de studiu tuturor celor ce se vor ocupa cultura peștilor și cele ce cuprinde întinderea apelor din România.

Discursului d-lui G. Antipa, a răspuns *regele* cu următoarele cuvinte: »Am ascultat cu deosebit interes cuvântarea d-lui Dr. Antipa și deschid acest muzeu, ce va fi un nou îndemn pentru studiul științelor naturale. Trebue deșteptată dragostea și interesul pentru istoria naturală care ascunde taine atrăgătoare. Cred, că acest muzeu va fi deci de mare folos pentru învățământul nostru superior«.

După aceste cuvinte ale suveranului, familia regală trecu la vizitarea sălilor, oprindu-se în fața fiecărei vitrine, ce conținea animale perfect reconstituite, pești enormi în bocale, șerpi, schelete diferite, broaște țestoase imense, etc. *C.*

Glume.

La Bursă:

— Crezi că T. face cinste afacerilor sale?

— Da, dar mă tem că afacerile nu-i fac lui cinste.

*

Doi iubitori de muzică vorbesc de înrâurirea ce o are muzica asupra paianjenilor:

— Eu, zice unul, de câteori cânt din flaut, se găsește unul, care se coboară din tavan pe foaia după care cânt.

— La mine, zice celălalt, se coboară și-mi întoarce pagina.

*

Guvernanta: (intrând, către d-șoara casei pe care o surprinde sărutându-se cu un tânăr).

— Ce a trebuit să văd, d-șoară Elizo?

Domnișoara: — De loc nu e *trebuință* să vezi. Te poți retrage.

ULTIME ȘTIRI.

Petersburg, 8 Iunie. Duma a discutat alaltăeri bugetul ministerului marinei și a respins cu 194 de voturi contra 78, creditul de unsprezece milioane cerut pentru construcțiunea de noui cuirasate. Primul ministru Stolipyn vorbind arată că are conștiință, că pledează pentru o cauză perdută, însă nu poate adera la opiniunea majorității.

Petersburg, 8 Iunie. In timpul întrevederei Țarului cu regele Eduard, portul Reval va fi cu desăvârșire închis. Familia țarului sosește la Reval pe yahtul „Standard", escortat de yahturile „Steaua polară" și „Alexandra" și vapoarele de răsboiu „Roswedishik" și „Olmoș". Flota baltică se află concentrată în apele portului.

Petersburg, 8 Iunie. E stabilit în mod definitiv, că ministrul de externe Iswolsky nu va pleca la Berlin. In schimb țarul dorește să se facă o comunicare oficială despre bunele raporturi dintre Rusia și Germania.

Bibliografie.

A apărut: **»Ciprian Porumbescu,** icoane din frământările unui suflet de artist.« De Dr. Valeriu *Branisce.* Broșură de 120 pagini. Cu portretul lui Ciprian Porumbescu, după ultima fotografie. Prețul unui exemplar 1 cor. 50 bani. Se poate comanda prin administrația ziarului »Drapelul« Lugoj, sau deadreptul dela autor.

Ioan Adam: „Năzuințî" povestiri și „Pe lângă vatră", pilde și glume țărănești. Ambele à 1.50 cor.

A apărut »*Legenda Funigeilor*«, poem dramatic în trei acte de St. O. *Iosif* și D. *Anghel.* Prețul 1 Leu.

Dante „Infernul" traducere în versuri de N. Gane. Prețul 3 cor. 50 bani., plus 30 bani porto.

„**Prin Vraja Dragostei**", nuvele de *Vasile Pop*, editura Minerva. Prețul C. 1·50 plus 10 fileri porto.

M. Sadoveanu „Vremuri de Bejemie" 2 cor.

Guy de Maupassant „Povestiri alese traduse de M. *Sadoveanu.* 2 cor.

Octavian Goga „Poezii". 1 cor.

Zaharie Bârsan „Poesii" 1 cor. 50.

Sandu (Aldea) "Carticica Plugarului" — 50 bani.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor respons.: Victor Branisce.

Nr. 7816/1908.

PUBLICAȚIUNE.

In requisițiunea primită dela on. tribunal reg. din loc ca judecătorie urbarială, aducem prin aceasta la cunoștința publicului, că tabla regească din Marosvásárhely în cauza efeptuirii comasării în Poiana a adus următoarea sentință:

O Felsége a király nevében!

A marosvásárhelyi kir. itélőtábla.

Schiel Gusztáv és érdektársai felperesneknek, Brassó város többi érdekelt birtokossa alperesek ellen, a Brassó város határához tartozó „Pojana“ nevű határrész tagositása iránt a brassói kir. türvényszék elött folya matba tett és az 1907. évi december hó 31-ik napján 10348 szám alatt hozott itéletével befejezett birtokrendezési perét, Dr. Venter Gusztáv ügyvéd által képviselt Furnica Miklós és érdektársainak 1908. évi március hó 2-ik napján 2009—908 p. sz. a. beadott felebezése folytán 1908. évi április hó 15-ik napján tartott nyilvános ülésében vizsgálat alá vevén, következő

itéletet hozott:

Al elsőfokú biróság itéletét indokai alapján helybenhagyja.

Kelt Marosvásárhelyen, 1908. évi április hó 15-ik napján.

Ternowszky Béla s. k., elnök.

Bocskor Antal s. k., előadó.

Totdeodată, la recercarea aceluiaș tribunal publicăm, că on. acelaș sentință tablei a expedat-o și comunicat-o însoțindu-o cu următoarea:

Sz. 3774/908 polg.

Végzés.

A marosvásárhelyi kir. itélőtábla által a folyó hó 15-ik napján 94—908 polg. szám alatt hozott fennebbi itélet a kir. törvényszék az érdekelt felekkel, illetően képviselőikkel kézbesités, illetően a Brassó szab. kir. város területén szokásos módon való közhirrététel utján közli azzal, hogy a kir. törvényszék itéletét hely benhagyó fennebbi kir. itélőtáblai itélet ellen az 1881. évi XLV. t.-c. 9. § ának és a 356—1893. I M szám alatt kiadott birtokrendezési eljárási utasitás 46. § ának harmadik bekezdése szerint a harmadbiróságához felebbvitelnek helye nincs, s ennélfogva azon itélet jogerejü.

Brassó, 1908. évi április hó 28-án.

A kir. törvényszék, mint úrbéri biróság üléséből.

Wittich s. k., elnök. Nagy s. k, jegyző.

Brassó, în 20 Mai 1908.

(181,2—3.) *Magistratul orășănesc.*

Banca Națională a României.

Situațiune sumară.

1907 19 Maiu	Activ:	1908 9 Maiu	1908 17 Maiu
113.641,423	80046423 Reser. metal. aur 91155001; 33595000 „ Trate aur 37854000	129.282,810	129.009,001
1.548,364	Argint și diverse monede	1.962,408	1.970,578
87.178,747	Portofoliu Român și străin. . . .	74.012,035	76.251,285
10.198,600	*Impr. contra efec. publice 8309200	25 392,616	25.473,778
19.283,681	„ „ „ în cont-corent 17164578		
11.999,840	Fonduri publice	11.999,699	11.999,699
15 871,054	Efectele fondului de reservă . . .	15.550,233	15.550,233
3 259,121	Efect. fond. de amort. imob. și mater.	3.230,621	3.230,621
5.875.648	Imobile	5.943.847	5.943,868
640 154	Mobilier și Mașini de Imprimerie .	689 712	689,933
761,217	Cheltueli de Administrațiune . . .	634 468	733,928
104 670.517	Depozite libere	103.942 529	103.618,379
10 002,309	Conturi curente	3 625 292	101,700
22 123 831	Conturi de valori	25.651 514	25.433 215
407.054,506		401.917,784	400.006.218
	Pasiv:		
12.000.000	Capital	12.000.000	12.000,000
22 971,453	Fond de rezervă	24 850,121	24.850,121
3 404,192	Fondul amortis. imob. și material .	3.664,810	3.664,810
262.663.460	Bilete de Bancă în circulațiune . .	256.125,640	254.464,800
1 344,884	Dobânzi și beneficii diverse . . .	1.334,684	1.408,108
104 670.517	Depozite de retras	103.942,529	103 618,379
—	Conturi curente	—	—
407 054 506	Scomptul 5%; * Dobânda 5½%	401.917 784	400.006,218

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.